

Revisor i ideell förening

Innehåll

Föreningsrevisor:.....	1
Vem får vara revisor i en ideell förening?	1
Krav på en föreningsrevisor	2
En revisor får inte vara jävig	2
Revisorer har tystnadsplikt	3
Stadgarna är avgörande	3
Styrelsen och revisorerernas förhållande	4
Granskning av ekonomin	4
Revisorererna ska göra en förvaltningsrevision	5
Revisionsberättelse	5
Dokumentation av revisorsuppdraget	6
Revisions-PM	6
Revisorns ansvarsområde	6

Föreningsrevisor:

Att utse rätt revisor i en förening är A och O för att allt vad gäller ekonomi och verksamhetsplan ska fungera så smärtfritt som möjligt. En föreningsrevisor har flera uppgifter. Revisorn ska granska och understödja föreningens verksamhet och också ha en viktig uppgift i att verka rådgivande.

Vem får vara revisor i en ideell förening?

Många tänker att en revision handlar om att hitta fel i arbetet som styrelsen har gjort, men det är inte det som är det huvudsakliga eller enda syftet med en revision. Därför ska man verkligen lägga ner tid på att hitta en revisor som är seriös och som hjälper föreningen att utvecklas. En bra revisor kommer göra ett arbete som stärker medlemmarnas förtroende för det som styrelsen gör.

Även fast det inte finns regler som säger att revisorn måste ha förkunskaper ska man ändå leta efter någon som kan ekonomi. Det är en förutsättning för att revisorn ska veta vad och hur denne ska göra den granskning som revisionen innebär.

Många ideella föreningar väljer en revisor som på något sätt känner någon av medlemmarna eller styrelseledamöterna. Det får man alltså göra, men man behöver överväga om det är det bästa valet. Revisionen ska vara oberoende och granska arbetet. Så fort det finns personliga kontakter och relationer att värna om föreligger det en risk om att

Revisor i ideell förening

arbetet inte blir oberoende. Skulle det till exempel vara så att det förekommer brister i förvaltningen kan det vara svårt för en revisor att ta upp det om det finns personliga relationer att ta ansvar för.

Krav på en föreningsrevisor

En föreningsrevisor måste uppfylla vissa krav som är lagstadgade.

En revisor måste vara:

- * myndig
- * får inte ha en förvaltare
- * inte ha näringsförbud
- * inte vara försatt i en konkurs.

I flesta föreningar krävs det inte att revisorn är auktoriserad, men om minst två av de följande kriterierna är uppfyllda de två senaste räkenskapsåren behöver föreningen ha åtminstone en auktoriserad revisor. Dessa krav gäller såväl för ekonomiska som för ideella föreningar.

- Föreningen i medeltal har fler än 50 anställda
- Föreningen har över 40 miljoner SEK i balansomsättning
- Föreningen har över 80 miljoner SEK i nettoomsättning

Om föreningen har ekonomiska bekymmer är det alltid att föredra att ha en auktoriserad revisor, även fast man inte skulle behöva det enligt lagen. Anledningen till det är enkel; en revisor är ett proffs på att granska räkenskaper och kan ge råd om förbättringar som förhoppningsvis kan hjälpa föreningen att ta sig ut ur den problematiska situationen.

En revisor får inte vara jävig

Alla som har ett intresse av föreningen, oavsett om det är medlemmar, styrelsen eller en långivare ska vara trygga med att revisorn är opartisk. Därför finns det vissa jävsregler som gör gällande att alla inte kan väljas till revisorer i föreningen. Reglerna är följande:

- En styrelseledamot får inte vara revisor.
- Revisorn får inte göra den löpande bokföringen eller annan redovisning. Det revisorn kan göra är att ge allmänna anvisningar och råd, men denne får inte upprätta den själv. Det här är en regel som finns för att om revisorn skulle göra det så är det sitt eget arbete denne sedan kommer granska, och då är det inte en revision som görs.
- En revisor får inte hantera föreningens kapital. Denne får inte göra utbetalningar eller placera likvida medel på något sätt.
- Den som utses till revisor får inte vara närstående till någon i styrelsen. En av styrelseledamöternas make/maka, syskon, sambo eller släkt i nedstigande eller uppstigande led får inte vara revisor.
- Den som utses till revisor får inte ha en beroendeställning till någon i styrelsen eller till föreningen.

Revisor i ideell förening

- Den som är revisor får inte stå i skuld till föreningen. Det finns ett undantag till detta och det är om det handlar om medlemskapet i föreningen.

Jävsreglerna är inte lagstadgade. Det beror på att det inte finns någon specifik lag som gäller för just ideella föreningar. Men, man ska följa de här reglerna för att allting ska gå korrekt till och för att undvika att det uppstår slitningar inom föreningen mellan styrelsen och medlemmarna.

Revisorer har tystnadsplikt

I samband med ett revisionsuppdrag kommer revisorn få information om föreningens ekonomi. En revisor har tystnadsplikt och får inte berätta sådant vidare till utomstående om det skulle kunna vara skadligt för föreningen. Tystnadsplikten gäller från det att revisorn utses och är i kraft under hela uppdragstiden, men den tar inte slut när revisorn slutar. Tystnadsplikten fortsätter alltså även efter att uppdraget är klart. En revisor ska undvika att yttra sig om de ekonomiska förhållanden på ett mer ingående sätt än vad som finns att läsa i årsredovisningen.

Tystnadsplikten en revisor har gäller gentemot utomstående intressenter och enskilda medlemmar. Däremot ska revisorn uppge alla de upplysningar som årsmötet begär när årsmötet hålls. Ett undantag till det är om upplysningarna skulle kunna anses vara till en stor nackdel för föreningen. Är det så att medlemmarna i föreningen eller styrelsen har vidtagit åtgärder som inte är i enlighet med lagar och stadgar ska revisorn alltid kommentera det.

Den information revisorn får fram ska överlåtas till samtliga medrevisorer och till nya revisorer som utses i föreningen. Om föreningen försätts i konkurs ska revisorn ge över all information till konkursförvaltaren. Vid sådana här tillfällen spelar det inte någon roll om informationen kan skada föreningen eftersom både konkursförvaltaren och andra eventuella revisorer har tystnadsplikt.

Stadgarna är avgörande

Det är föreningens stadgar (*Svenska Diabetesförbundets stadgar samt lokala föreskrifter*) som avgör om det ska finnas en eller flera revisorer. I stadgarna framgår det hur många revisorer en ideell förening ska välja. Det brukar vara vanligast att ideella föreningar har en revisor och en suppleant för denne, eller att man har två revisorer och inte har en ersättare.

Om man bara har en revisor är det vettigt att också utse en suppleant ifall revisorn avgår i förtid. Om man inte har en suppleant då måste man kalla till ett nytt årsmöte för att utse en ny revisor, och det tar tid för alla inblandade.

Mandattid för en föreningsrevisor

Man väljer revisorer på årsmötet. Som regel brukar man välja en revisor för ett uppdrag på minst ett år, men det går att utse någon som ska ha uppdraget längre. Även revisorns uppdragstid ska regleras i stadgarna.

Revisor i ideell förening

Oberoende av vad som står i stadgarna får en mandatperiod inte vara längre än fyra räkenskapsår på raken. Det går alltså inte att utse någon till föreningsrevisor på en uppdragstid som är tills vidare.

Föreningsrevisorernas arbetsuppgifter

Som föreningsrevisor ska man verka som ett ombud för medlemmarna och granska det arbete som styrelsen gör, för att se till att det följer medlemmarnas intressen.

Till arbetsuppgifterna en revisor har är således att under verksamhetsåret kontrollera de beslut som styrelsen tar och att se så att styrelsen följer de stadgar som föreningen har. Revisorn ska även kontrollera så att styrelsen arbetar i enlighet med de beslut som har blivit fattade av föreningens medlemmar på årsmötet.

Styrelsen och revisorernas förhållande

Det finns några grundregler som gör att samarbetet mellan styrelsen och revisorerna kommer fungera så bra som möjligt. En av de viktigaste är att styrelsen och revisorerna ska ha en löpande kontakt under året. Det gör det lättare för revisorerna att göra sitt jobb medan styrelsen kan ha nytta av deras tips och råd när de behövs.

En föreningsrevisor måste vara väl insatt i vad som händer i föreningen och i styrelsens arbete hela tiden under verksamhetsåret. Revisorn har till uppgift att hålla sig själv underrättad om vilka beslut som har fattats. Styrelsen har inte rätt att undanhålla några uppgifter eller information från revisorn.

En sak som är viktig att komma ihåg är att styrelsen inte kan ge order till revisorerna, och att revisorerna inte heller kan ge order till styrelsen. Alla som har blivit valda till sina positioner av föreningens medlemmar har blivit det för att sköta just sina arbetsuppgifter.

Granskning av ekonomin

En revisor har en viktig uppgift som består av att granska föreningens ekonomi. Till den ekonomiska granskningen hör att kontrollera hur styrelsen hanterar ekonomin och att säkerställa att de sköter den på ett korrekt sätt.

Ekonomisk granskning betyder också att en föreningsrevisor ska kontrollera ekonomiska rapporter, verifikationer och bokföring för att sedan stämma av dessa mot den budget som årsmötet har fastslagit.

Andra uppgifter en föreningsrevisor har gällande ekonomin på löpande basis är:

- Att kontrollera så att eventuella regler för utgifter följs. Vissa föreningar har regler gällande hur stora belopp en viss person eller grupp har tillåtelse att använda utan att få lov av styrelsen.

Revisor i ideell förening

- Att säkerställa att styrelsen har inblick i och kontroll över att regler gällande utgifter följs av olika utskott, kommittéer och grupper i föreningen.

Revisorerna ska göra en förvaltningsrevision

En föreningsrevisor ska göra en förvaltningsrevision. I korthet innebär det att revisorn ska granska styrelsens arbete för att sedan ge sitt utlåtande kring om styrelsen kan beviljas ansvarsfrihet när verksamhetsåret är över.

En förvaltningsrevision kan göras på flera sätt. Det enklaste sättet är att revisorn läser alla protokoll från styrelsemöten, granskar de diskussioner som hållits och kontrollerar vilka beslut styrelsen har tagit. Alla beslut styrelsen har tagit måste stämma överens med de bestämmelser som finns i föreningens stadgar.

Revisorns uppgift är att kontrollera att styrelsen inte har tagit beslut som finns utanför deras mandatområde. Med det menas att revisor behöver se till att styrelsen enbart har tagit beslut om sådana saker som de har rätt att bestämma om. I förvaltningsrevisionen ska revisorn även granska ifall de beslut som styrelsen har tagit har blivit genomförda.

En revisor har rätt att:

- Få ta del av styrelseprotokoll och övriga handlingar på löpande basis
- Få tillgång till all föreningens bokföring på löpande basis

Revisionsberättelse

Utifrån de handlingar revisorn har tillgång till skall denna skriva en revisionsberättelse som lämnas till årsmötet i den finns även en rekommendation kring om revisorn anser att medlemmarna ska bevilja styrelsen ansvarsfrihet. När revisionen ska vara klar är något som regleras i stadgarna.

En komplett revisionsberättelse ska innehålla:

- Ett skriftligt uttalande från revisorn där denne kommenterar om årsrapporten har blivit gjort på rätt sätt och enligt god redovisningssed samt föreningsssed. God redovisnings- och föreningsssed betyder att redovisningen faktiskt visar föreningens ställning och resultat och att den är upprättad på ett sätt som andra föreningar gör.
- Information ifall revisorn har lagt märke till att styrelsen agerat felaktigt.
- En rekommendation om årsmötet ska bevilja styrelsen ansvarsfrihet eller inte.
- Övriga upplysningar som medlemmarna kan ha nytta av att få. Övriga upplysningar kan både vara positiva och negativa.
- Anmärkningar ifall det är så att föreningen brutit mot lagen. Det kan exempelvis vara om man inte betalat in arbetsgivaravgifter.
- Revisorns rekommendation gällande årsrapporten och om årsmötet ska fastställa den eller inte.

Revisor i ideell förening

Dokumentation av revisorsuppdraget

Revisorn ska dokumentera sitt arbete skriftligen. Även när revisorn för samtal med styrelsen ska dessa dokumenteras så att man kan gå tillbaka och kontrollera vad som har blivit sagt och vad det är man har diskuterat.

Revisions-PM

Det kan förekomma situationer när det inte är lämpligt att ta upp anmärkningar i revisionsberättelsen. Det kan handla om sådana anmärkningar som är av mindre betydelse för en utomstående läsare, och det kan handla om anmärkningar som rör verksamheten och affärshändelser som är hemliga. Om en revisor har sådana anmärkningar kan denne istället skicka sina synpunkter i ett revisions-PM till styrelsen. Det är endast större anmärkningar man behöver skriva ner i ett revisions-PM, mindre sådana kan man lämna muntligen.

En revisor behöver se till att ett revisions-PM blir protokollfört och att sådana åtgärder som vidtas blir dokumenterade. Det här är viktigt eftersom det annars kan finnas en risk för att PM:et stannar på någons bord och inte leder till att hela styrelsen får veta vad revisorn har haft synpunkter om.

Revisorns ansvarsområde

Många tror att revisorn inte har så mycket ansvar utöver att granska styrelsens arbete. Det är inte sant. En revisor har ett mycket stort ansvar och om denne inte upprättar sin revisionsberättelse på ett riktigt sätt kan denne bli ålagd att betala skadestånd. En revisor kan bli skadeståndsskyldig om denne inte kommenterar fel eller brister i styrelsens rapportering. Det är en av anledningarna till att man i en ideell förening inte bara ska välja en revisor som lägger sin namnunderskrift på ett papper. Med uppdraget följer ett ansvar.

Revisorn kan bli ansvarig om hon eller han gjort en oren revisionsberättelse och förespråkat ansvarsfrihet för styrelsen om det inte är befogat. Skadeståndsskyldigheten kan också träda i kraft om det finns uppgifter i revisionsberättelsen som inte stämmer överens med verkligheten. Om föreningen tar skada av revisionen kan revisorn bli tvungen att betala skadestånd för detta. Det gäller alltså att välja en revisor man litar på och som kan sin sak. Det kommer göra samarbetet tryggt och givande både för föreningens medlemmar, styrelsen och för revisorn själv.

Källa: <https://synega.se/revisor/f%C3%B6reningsrevisor/>

Källa: <https://redovisningskonsult.se/revision-i-ideell-f%C3%B6rening>